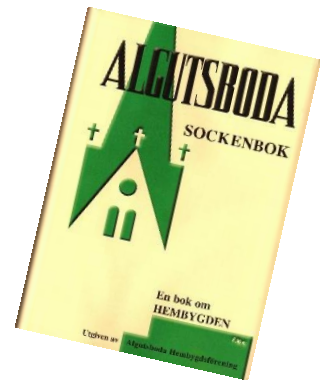

Boksläpp

av Algutsboda Sockenbok XVIII

den 29 november 2017 i Algutsboda Hembygdsgård

Bild 1. Curt Carlsson, Östra Borstatorp och Brit Uppman, Algutsboda.

Algutsboda Hembygdsförening

December 2017

Inledning

Detta dokument innehåller en redogörelse för kvällen då Algutsboda Hembygdsförening presenterade Algutsboda Sockenbok nr XVIII. Dokumentet följer kvällen i kronologisk ordning, när det gäller både text och bilder. Redaktör Brit Uppman lade upp presentationen av boken genom att be några av författarna läsa ett litet stycke av det kapitel de hade skrivit. Curt Carlsson hade tagit fram bilder ur boken som illustrerade den händelse som författaren förmedlade. Ett antal bilder från ”mingelkvällen” med snittar och cider presenteras i slutet av dokumentet.

Den första Sockenboken gavs ut år 1962. På den tiden var Axel Henriksson redaktör. Idag, den 29 november 2017, presenterades den 18:e sockenboken under ledning av Brit Uppman. Brit Uppman är dotter till Axel Henriksson och hon tog över redaktörens roll med bok nummer 5 och hon har varit redaktör för 13 böcker. Brit har själv skrivit om kakelugnar (sid 223-234) och om verandor i Algutsboda (sid 257-268) i denna bok, samt även om Broakulla Tryckerimuseum (sid 187-197). Varje sockenbok består av minst 400 sidor.

Böckerna har ett blandat innehåll. De kan handla om en specifik plats, ett människoöde, om ett hantverk eller om minnen från förr. Böckerna innehåller också händelser som skett på senare tid.

Boksläpp

Styrelsen för Algutsboda Hembygdsförening beslutade sommaren 2017 att den nya sockenboken, del XVIII, skulle presenteras under festliga former. Det beslutades att ett riktigt book-release party skulle anordnas, med snittar och cider. Styrelsen var enig – nu skulle det bli fest!

Sagt och gjort! Vi tog reda på samtliga författares adresser och e-mail. Vi ville särskilt bjuda in författarna till denna fest. Ett personligt brev skickades till samtliga författare. De förtjänar att uppmärksammas ansåg styrelsen. Författarna har alla lagt ner många timmars arbete på att forska fram uppgifter och sedan skriva ner dem och därefter förmedla dessa till redaktören. Många har blivit uppmuntrade av redaktören att skriva om sina erfarenheter, och ett stort antal personer antog utmaningen. Enligt redaktör Brit Uppman, så finns det mer material, men det fick inte plats i boken. En hel del är redan insamlat inför nästa bok.

Det visade sig att omkring 25 författare kom till boksläppet. Allmänheten bjöds in genom en annons i Emmaboda Tidning samt genom Facebook och affischer på anslagstavlor. En tidningsartikel om den nya sockenboken publicerades i tidningen Barometern dagen innan Boksläppet.

Vi vill här nedan berätta om hur kvällen med Boksläppet avlöpte. Det blev succé. Över 70 personer kom, så extrastolar fick tas fram. Det blev en kväll att minnas. Allt gick över förväntan, och de som hade anordnat kvällen kände sig nöjda. Husmoderskommittén började sin planering direkt efter senaste styrelsemötet. De funderade ut vad som skulle vara på snittarna och hur dessa skulle se ut. Resultatet blev fantastiskt bra. De fick mycket beröm (bild 2). Bilderna har tagits av Kjell Henningsson (bilderna 4-16), Marianne Henningsson (bilderna 1, 2, 18-26) och Holger Kusel (bilderna 3, 17).

Bild 2. Ing-Gun Randewall, Vackamo, Vivi-Ann Ekström, Fiskesjö och Kerstin Fridholm, Broakulla, i köket på Hembygdsgården.

Presentation av boken

Bild 3. Marianne Henningsson.

Ordföranden i Algutsboda Hembygdsgården, Marianne Henningsson, Fiskesjö, hälsade alla välkomna till Boksläppet (bild 3). Ett särskilt välkomnande riktades till alla författare och till hela redaktionen som har gjort den 18:e sockenboken möjlig. Denna bok är den 13:e som Brit Uppman är redaktör för. Hon fick en stor applåd.

Bild 4. Brit Uppman.

Ordet lämnades till Brit Uppman (bild 4) som hade lagt upp presentationen av boken på ett utmärkt sätt. Brit började med att berätta lite övergripande om bokens innehåll. Hon menade att det finns många som har så mycket att berätta och några av dessa berättelser finns här i denna bok. I år är det många författare och detta beror på att vi har tagit oss an lite större områden som t ex Broakulla och Tomeshult. I Broakulla presenteras ett stort antal företag i ett kapitel och vissa företag som t ex Jarl-Trä har ett eget kapitel. Kvällen koncentrerades på att några av författarna presenterade delar av de avsnitt de själva hade skrivit. Åtta av författarna läste ett kort avsnitt ut respektive kapitel.

***Från krigets Estland till Algutsboda* av Anna Henriksson, Eriksmåla**

Bild 5. Vivi-Ann Ekström.

Det första kapitlet att presenteras var skrivet av Anna Henriksson. Kapitlet heter "Från krigets Estland till Algutsboda". Annas dotter Vivi-Ann Ekström (bild 5) läste med känsla och inlevelse om hur Anna, tillsammans med sin familj, flydde från krigets fasor i Estland under andra världskriget. Anna och hennes familj såg när tyskarna kom med båt och skulle hämta dem. Annas familj kom överens om vem som skulle göra vad. Annas roll var att öppna grinden för att släppa ut fåren och hennes mor skulle öppna för korna. Ingen kunde ju sköta djuren om alla på ön blev hämtade av tyskarna. Denna gång blev de dock räddade, för båten sprängdes ute på havet. Därefter fick de bråttom att fly. De flydde i båt över till Sverige. Det var mycket som hände under färden över havet och flera av dessa hemska upplevelser har följt Anna under hennes liv. Det var en gripande berättelse. Mer om Annas upplevelser kan läsas på sid 11-16.

Gå runt sjön av Oddvar Fiskesjö, Höör

Bild 6. Oddvar Fiskesjö.

Den andra författaren som presenterade sitt avsnitt var Oddvar Fiskesjö (bild 6). Oddvar bor numera i Höör men hans far, Bertil Fiskesjö, är född och uppvuxen i byn Fiskesjö. Han hade med sig en hälsning från Bertil som även han har skrivit i denna bok (sid 31-95). Oddvar berättade om sina farhågor över att "Gå runt sjön". Med sjön menar han Fiskesjösjön, hans farmor bodde där i närheten. Oddvar beundrade sin bror, som var två år äldre, för att han vågade gå runt sjön. Självt vågade han inte, han var rädd för alla mossar och kärr, snårskogar, stubbar och mygg och så var han rädd för Arnolds kor. Han vågade aldrig ta steget att gå runt sjön när han var liten, men nu i vuxen ålder har han gjort det – och det var ju inte så farligt. Mer finns att läsa på sidorna 96–98.

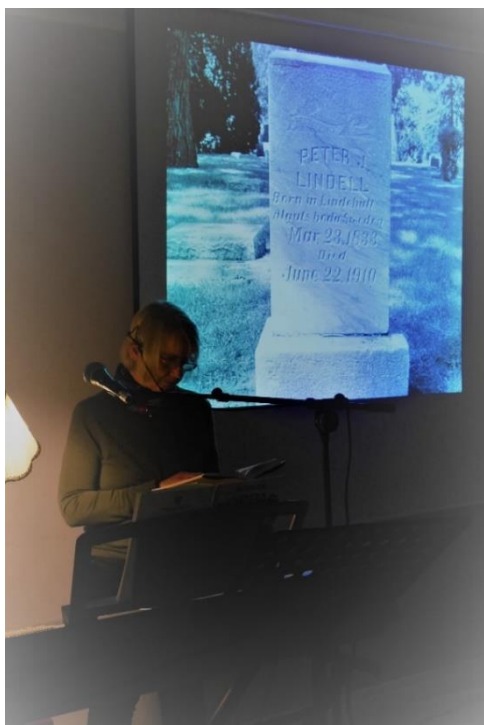
Helmer Moréns Cykel & Sportaffär av Lotta Lejon Stenberg, Långelycke

Bild 7. Lotta Lejon Stenberg.

Lotta Lejon Stenberg (bild 7) berättade om "Helmer Moréns Cykel och Sportaffär" i Broakulla. Hon minns när de var där och tankade. Lotta var då ca 4-5 år och hon kommer ihåg att punpen var röd och bensinen luktade starkt. Lottas första cykel köptes hos Helmer Moréns. Det var en skogsgrön damcykel som inte var av det modernaste slaget. Men det fixade hon till med lite rutig tejp och några klistermärken. Detta avsnitt ingår i berättelsen om företag i Broakulla. Lottas avsnitt finns på sid 161 och 162. Lotta har också skrivit om "Kyrkis, barnkörer och annan verksamhet för barnen i Algutsboda socken" på sidorna 219-222.

Born in Lindehult av Anita Brånéus, Boda Glasbruk och Myrtel Engström, Algutsboda

Anita Brånéus (bild 8) och Myrtel Engström har forskat i 10 år för att få reda på vad som hände med Peter J Lindell som var född i Lindehult 1833. Han ligger begravd på en kyrkogård i utkanten av Red Wing vid Missippifloden i Goodhue county Minnesota. På gravstenen står att han var Born i Lindehult. Ett brev kom till släktingar i Sverige 1920 från Mrs Sidney Welvang i Red Wing. Men vem var Mrs Sidney Welvang och vem var Peter J Lindell? Anita och Myrtel har hittat en hel del information om Peter J Lindell. Han var född Jonasson men bytte till Lindell på 1860-talet. År 1869 flyttade han med fru och barn till Amerika. Hans händelserika historia beskrivs i kapitlet "Born in Lindehult", sid 312-324.

Bild 8. Anita Brånéus.

En hedersman. Minnen från barndomen av Oskar Samuelsson och Ing-Brith Fransson, Emmaboda

Ing-Brith Fransson (bild 9) är barnbarn till Oskar Samuelsson. Ing-Brith berättade om Oskar Samuelssons barndomsminnen. Oskar bodde i Gräntabrånen alldeles i närheten av sjön Låen. I sin barndom såg han en lekkamrat drunkna där. Han var själv för liten för att kunna hjälpa till. Oskar minns bl a en händelse om ett strykjärn. Han skulle hjälpa skräddaren Israel Rylander att värma strykjärnet. Själv var Oskar bara en liten parvel men han gjorde en stor brasa i köksspisen och värmde järnet så att det blev alldeles rött. Detta meddelade han skräddaren, men järnet skulle ju inte vara RÖTT ropade Israel argt. Då sprang Oskar ut och gömde sig i en buske. Han satt där tills svärjandet och spottandet hade gått över, då smög han sig in till mor och far. Denna spännande historia finns att läsa på sidorna 307–311.

Bild 9. Ing-Brith Fransson.

Lite grand från ovan av Rune Johansson, Algutsboö

Rune (bild 10) berättar om att han när han var skolpojke fick följa med "ringaren" upp i kyrktornet i Algutsboda kyrka. Det var en upplevelse att få se världen lite grand från ovan. På den tiden såg det helt annorlunda ut än vad det gör nu. Då fanns inte Riksväg 25. Nya bostäder har växt upp där kyrkstallarna stod förut. Han har även minnen från när han som 4-åring klättrade högst upp på ladugårdstaket. Runes mor fick se detta men hon vågade inte ropa på honom. Hon trodde att Rune skulle ta det som en lek och springa undan. Han kommer dock inte ihåg hur han kom ner – men ner kommer man ju alltid. Se sidorna 329–334 i boken.

Bild 10. Rune Johansson.

Tomeshult Södergård. Tomeshult 1:7 av Sara Jonsson och Britt Sjöfors, Tomeshult

Sara (bild 11) berättade om gården Tomeshult 1:7 som har varit i hennes familjs ägo sedan 1853. Johan Peter Isaksson och hans hustru Maria Sofia Petersdotter köpte gården. Det finns en intressant intervju med Sofia i Tomeshult, om hur livet var under 1800-talet. Intervjun publicerades i skriften Hembygdsrunan på 30-talet. "Man fick stiga upp 3-4 på morgonen och kom man i säng före kl 10 på kvällen fick man prisa sig lycklig" (citrat från intervjun med Sofia). Intressanta släktrunor radat upp sig i Saras avsnitt. Mer finns att läsa på sidorna 371–380 i sockenboken.

Bild 11. Sara Jonsson.

Hjortholmen av Curt Carlsson, Östra Borstatorp

Hjortholmen ligger en dryg kilometer väster om Algutsboda kyrka och gränsar mot Prästgården. I början av 1500-talet var Hjortholmen ett kyrkohemman om ett mantal som tillhörde sockenkyrkan. Hjortholmen blev 1540 ett kronohemman. Curt Carlsson (bild 12) har skrivit om Hjortholmens historiska utveckling, om bönder som ville äga sina gårdar själva och hur de kämpade för detta. Curt berättar om skiftenas tid och hur det gick till. Efter två skiften som tidigare ägt rum i Hjortholmen, fanns fortfarande, år 1933, ett oskiftat område, en torvmosse kallad Algutsboda fly. Mer om detta kan läsas i Curts avsnitt på sidorna 413–448.

Bild 12. Curt Carlsson.

En orkester blir till av Kurt Lindblom, Algutsboda

Kurt (bild 13) berättade att han är född i ett hem med musik. Hans mor Gulli tjtade sig till ett piano av sina föräldrar och detta piano började vi barn klinka på. Musikläraren Torgny Blank från Lessebo höll studiecirkel i musik i hemmen och Kurt lärde sig på så sätt att spela piano. Tillsammans med några pojkar från trakten bildade de sin första orkester i slutet av 60-talet. Deras första spelning var på ett 50-årskalas. Under tonåren fortsatte de att träna varje söndag. Det blev fler och fler spelningar för Donalds orkester som de hette i början, följt av orkesternamnet Kitts på senare tid. Kurt fortsatte sin musikaliska bana i många år framöver. Han var heltidsmusiker i 8 år. Men, det var så här det började. Fortsatt läsning finns på sidorna 250–256 i boken.

Bild 13. Kurt Lindblom.

Kurt Lindblom spelade och sjöng "Return to Sender" av Elvis Presley, på ett medryckande sätt. Publiken klappade takten och många var beredda att börja dansa.

Bild 14. Kurt Lindblom.

Sammanfattning av kvällen

Vi har fått höra många olika berättelser i kväll. Några av författarna till Algutsboda Sockenbok XVIII delade med sig av det de hade skrivit. Det är värdefullt att sådan kunskap går vidare till den yngre generationen. De som är unga idag blir morgondagens författare, även i kommande Sockenböcker.

Kvällens presentationer bestod av blandade upplevelser. Först fick vi höra om ett gripande människoöde, om flykten från andra världskriget. Vi fick lyssna till berättelser om rädslan att ”gå runt sjön”, om företag som inte längre finns idag, om utvandring till Amerika och om minnen från förr. Några berättelser handlade om gårdar och deras historia och kvällen avslutades med musik av Kurt Lindblom. Det blev en perfekt avslutning på presentationerna.

De personer som ingår i sockenbokskommittén fick blommor. Även de författare som var på plats tackades med varsin ros. Alla bjöds därefter på cider och snittar. Det ”minglades” i flera timmar. Människor var glada och stämningen var hög bland de 70 besökarna.

Vi i Algutsboda Hembygdsförening är mycket nöjda med Boksläppskvällen, och nu fortsätter vi att planera för nästa bok.

Vi vill tacka alla som kom till Boksläppet denna kväll. Ett stort tack till samtliga författare, samt till hela Sockenbokskommittén, med Brit Uppman i spetsen som redaktör för Algutsboda Sockenbok nr XVIII.

Algutsboda Hembygdsförening den 6 december 2017

Marianne Henningsson
Ordförande

www.algutsbodahembygdsforening.se
algutsboda.hembygdsforening@gmail.com

Nedan följer några mingelbilder från Boksläppet

Bild 15. Publiken på Boksläpps-kvällen.

Bild 16. Sockenbokskommittén: Carina Nilsson, Bo Kronborg, Erland Torstensson, Anita Brånéus, Curt Carlsson, Brit Uppman samt ordf. Marianne Henningsson. Inga-Britt Carlsson saknas på bilden.

Bild 17. Mingel vid cider-bordet.

Bild 18. Två glada författare: Anita Brånéus, Boda Glasbruk och Myrtel Engström, Algutsboda.

Bild 19. Ronney Jarl, Nybro, (2:a från höger) samtalar med Hardy Hardäng, Algutsboda. Ronney har skrivit om Jarl-Trä:s senare historia "Jarl-Trä under mer än två decennier". Mer om detta finns att läsa på sidorna 169–186. Weine Fredriksson, Florhult och Yvonne Götesson, Nybro syns i bakgrunden.

Bild 20. Mingel. Vivi-Ann Ekström, Fiskesjö, Ing-Gun Randewall, Vackamo, Ulf Johansson, Ö Stamphult och Kjell Henningsson, Fiskesjö, syns på bilden.

Bild 21. Erland Torstensson, Bökevara och Tommy Franzén, Broakulla. Erland har skrivit om "Torpet vid Oxhagen". Mer finns att läsa på sidorna 301–304 i Sockenboken.

Bild 22. Två glada besökare. Karl-Gustav Zenkert, Åfors och Lars-Erik Fridholm, Broakulla.

Bild 23. Holger Kusel, Transjö, är författare till kapitlet "Hur en felaktig gräns tillkom". Detta går att läsa om på sidorna 235–238.

Bild 24. Peter Frederiksen, Mundekulla, i samspråk med Hans Lundgren, Bökevara. Hans Lundgren (till höger) har skrivit om "Biodlarföreningen fyller hundra år". Mer om detta kan läsas på sidorna 297–300.

Bild 25. Bo Kronborg, Fiskesjö, samtalar med Oddvar Fiskesjö, Höör. Bo Kronborg har skrivit kapitlet om "Johansfors Gallery", sid 198-206, och om "Vad är en dialekt?", sid 277-282.

Bild 26. Lise Kroer, Åfors, har skrivit dikter, se sidorna 247-249.